

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny
(druk nr 1123)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wprowadzenie do krajowego porządku prawnego nowego typu przestępstwa – uporczywego nękania, zwanego w języku angielskim "stalkingiem".

Działanie ustawodawcy jest efektem coraz częstszego występowania tego negatywnego zjawiska społecznego, będącego konglomeratem zachowań wynikających z przemian społecznych, cywilizacyjnych i obyczajowych z jakimi spotykamy się w okresie ostatnich dwudziestu lat.

Zachowania te są związane z powszechną dostępnością sieci komputerowych i telefonii komórkowej, a także z czerpaniem wzorców z mediów. Polegają one na nękanii innej osoby, mającym w szczególności miejsce w Internecie, zwłaszcza na portalach społecznościowych, wykonywaniu liczych telefonów lub SMS-ów, na podszywaniu się pod tożsamość tej osoby w sieciach teleinformacyjnych w celu naruszania jej prywatności (publikowanie intymnych zdjęć) lub podejmowaniu innego działania na szkodę nękaną osoby (np. zawierania w jej imieniu setek umów w sklepach internetowych).

W przedłożonej Senatowi ustawie nowelizującej Kodeks karny dodany zostaje nowy art. 190a. W § 1 tegoż przepisu penalizuje się typ podstawowy przestępstwa polegającego na uporczywym nękanii innej osoby lub osoby jej najbliższej. Dla zaistnienia przestępstwa konieczne będzie zaistnienie skutku w postaci wzbudzenia u osoby nękaną poczucia zagrożenia lub istotnego naruszenia jej prywatności. Przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3.

Takiej samej karze będzie podlegał sprawca drugiego typu przestępstwa określonego w § 2. Przepis ten sankcjonuje tzw. kradzież cudzej tożsamości, dokonanej w celu

wyrządzenia szkody majątkowej lub osobistej tej osobie, której tożsamość zostaje wykorzystana.

W § 3 ustawodawca zawarł typ kwalifikowany przestępstw określonych w § 1 i 2; kwalifikowany przez następstwo w postaci targnięcia się pokrzywdzonego na własne życie. Sprawca takiego czynu będzie podlegał karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Przestępstwa określone w § 1 i 2 art. 190a, ze względu na szczególny charakter naruszanych dóbr (prywatność, dane osobowe, w tym wizerunek) będą ścigane na wniosek pokrzywdzonego.

W związku z dodaniem nowego art. 190a ustawodawca nowelizuje jeden z przepisów części ogólnej Kodeksu karnego – art. 41a § 1. Stanowi on, że sąd w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego oraz w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy (w tym przemocy przeciwko osobie najbliższej) może orzec wobec skazanego:

- a) obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
- b) zakaz kontaktowania się z określonymi osobami,
- c) zakaz zbliżania się do określonych osób,
- d) zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu lub
- e) nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
  - obowiązek lub zakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu.

Niniejsza nowelizacja rozszerza zakres stosowania przepisu przez sąd o możliwość orzeczenia wyżej wskazanego środka karnego wobec sprawcy każdego innego przestępstwa przeciwko wolności, czyli czynu zabronionego określonego w rozdziale XXIII Kodeksu karnego.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy –Kodeks karny (druk nr 3553).

Pierwsze czytanie projektu miało miejsce na 78. posiedzeniu Sejmu w dniu 24 listopada 2010 r. Projekt ustawy został przesłany do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach.

Komisja podjęła uchwałę o skierowaniu projektu do podkomisji stałej. Podkomisja przyjęła sprawozdanie w dniu 18 stycznia 2011 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach w dniu 20 października 2010 r. przyjęła projekt ustawy z poprawką, która doprecyzowała treść art. 190a § 2 uzupełniając ją o znamię czynu zabronionego polegające na "podszywaniu się pod inną osobę".

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 85. posiedzeniu Sejmu, w dniu 23 lutego 2011 r. Wobec niewniesienia poprawek, Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania. Ustawa została uchwalona na tym samym 85. posiedzeniu Sejmu w dniu 25 lutego 2011 r.

III. Uwaga szczegółowa

Przepis art. 190a § 2 określając znamiona czynu zabronionego posługuje się znamieniem czasownikowym "podszywania się pod inną osobę". Wyrażenie to nie było dotychczas stosowane w tekstach aktów prawnych. Należy ono do kategorii wyrażen potocznych i można zastanawiać się nad ewentualnym zastąpieniem go mniej kolokwialnym wyrażeniem "podając się za inną osobę".

Poza tą uwagą, ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Beata Mandylis

Główny legislator